ИИН ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй
ерховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 86 (6276)
МАЙН
4
ПЯТНИЦА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол гараба.

Энэ урьһаламжа эдэбхитэйгээр захижа, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлэе!

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ УРЬҺАЛАМЖА (1951 оной гаргалга) ГАРГАХА ТУХАЙ

СССР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөхын, Волга мүрэн дээрэхи Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинуудай, Днепр мүрэн дээрэхи Каховско гидроэлектростанцинн, Главна Туркменскэ, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудай барилгые финансировалхын тулада арад зоной мүнгэ зөөри элсүүлхэ зорилгоор, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ингэжэ тогтообо:

1. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжые (1951 оной гаргалга) 30 миллиард түхэригэй хэмжээтэйгээр 20 жэлэй болзороор гаргаха.

2. Урьһаламжын облигацинууд ба тэрэнэй шүүбэринүүдые гүрэнэй ба нютагай алба налогууд болон татабаринуудһаа сүлөөлхэ.

3. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1951 оной гаргалга) гаргаха тухай СССР-эй финанснуудай Министерствээр табигдаһан условинуудые баталха.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведээр 1951 оной майн 3-да баталагдаба

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1951 оной гаргалга) гаргаха условинууд

1. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1951 оной гаргалга) 1951 оной октябрин 1-һээ эхилээд 1971 оной октябрин 1 хүрэтэр болзороор гаргаба.

2. Энэ урьһаламжа имагтал арад зоной дунда тараагдаха. Урьһаламжа тарааха гурим СССР-эй финанснуудай Министерствээр тогтоогдоно.

3. Урьһаламжа хадаа разряд бүхэнэй 100—100 миллион түхэригэй разрядууд болон хубаагдана. Разряд бүхэнэйнь 20.000 серитэй. Разряд бүхэнэй серинүүд 100001-һээ эхилээд № 120000 хүрэтэр номертой байха. Сери бүхэнэйнь облигаци № 01-һээ эхилээд, № 50 хүрэтэр номертой байха.

4. Урьһаламжын облигацинууд 200, 100, 50, 25 ба 10 түхэригөөр гаргагдаба.

500 ба 200 түхэригэй облигацинууд 1 серинн 100 түхэригэй тагүй, али хоёр облигацитай тэн тустаа 5 гү, али 2 нотой байжа, тус облигацинуудэй бүхэндэ дээрэ тэмдэглэгдэһэн номер бүхэндэ нэгэн доро 5 гү, али шүүбэри тудаха ёһотой.

50, 25 ба 10 түхэригэй облигацинууд 100 түхэригэй облигацида тудаха (хахад, дүрбэнэйнь гү, али табанайнь нэгэ хуби) шүүбэрине эрхэтэй.

5. Урьһаламжын бүхы доходынь шүүбэри болгогдон түлэгдэнэ.

Шүүбэринүүдэй бүхы сумманъ урьһаламжын 20 жэлэй болзор соо дунда жэшээгээр жэлэй 4 процентээр тогтоогдобо.

Урьһаламжын 20 жэлэй болзор соо бүхы облигацинуудай 35 процентнь шүүхэ ба үлэгшэ 65 процентнь өөрын болото үнөөр гэдэргэ худалдагдан абтаха.

Шүүһэн облигацинууд түлэгдөөд, саашадаа тиражһаа гаргаглаха.

Урьһаламжын шүүбэринь 100 түхэригэй облигацида 25.000, 10.000, 5.000, 1.000, 500 ба 200 түхэригэй хэмжээтэйгээр тогтоогдоно. Тиихэлээ тус шүүбэри соо облигацинн болото үнэнь (зуун түхэриг) оролсоно.

6. Урьһаламжын 20 жэлэй болзор соо жэл бүхэндэ 2—2 тираж—хамта шүүбэрин 40 тираж болохо.

Шүүбэрин тиражнууд хадаа 1952 онһоо эхилээд, СССР-эй финанснуудай Министерствээр тогтоогдоһон болзорнуудта үнгэргэгдэхэ.

7. Урьһаламжын разряд бүхэндэ, тайлбарилан хэлэбэл, 100 миллион түхэригэй урьһаламжа бүхэндэ доро заагдаһан тоото шүүбэринүүд наадагдаха байна гэбэл:

Облигацин болзото үние оруулалсан 100 түхэригэй облигацин шүүбэринүүдэй хэмжээнь (түхэригөөр)	Шүүбэринүүдэй тоо: 1-10 тираж бүхэндэ тудаха шүүбэринүүд	11-20 тираж бүхэндэ тудаха шүүбэринүүд	21-30 тираж бүхэндэ тудаха шүүбэринүүд	31-40 тираж бүхэндэ тудаха шүүбэринүүд	Урьһаламжын 100 миллион түх. бүхэндэ бүхы 40 тиражнуудаар тудаха шүүбэринүүд
25.000	1	1	1	1	40
10.000	5	5	5	5	200
5.000	10	10	10	10	400
1.000	100	100	100	100	4.000
500	1.000	1.000	1.000	1.000	40.000
200	7.981	7.734	7.534	7.284	305.360
Шүүбэринүүдэй дүн хамта	9.100	8.850	8.650	8.400	350.000
Шүүбэринүүдэй суммын дүн хамта (түхэригөөр)	2.321.800	2.271.800	2.231.800	2.181.800	90.072.000

8. Шүүбэри тудаагүй облигацинууд 1956 оной октябрин 1-һээ эхилээд, урьһаламжын болзоройдүүрэтэр үлэһэн 15 жэл соо болото үнөөр гэдэргэ (худалдагдан) абтаха.

Урьһаламжын 100 миллион түхэриг бүриһөө гэдэргэнь худалдан абажа байха гэбэл: 1956—1961 онуудта—жэл бүрин 2.500 мянган түхэригэй, 1962—1966 онуудта—4.400 мянган түхэригэй, 1967—1971 онуудта 5.600 мянган түхэригэйхи гэдэргэнь худалдагдан абтаха.

1956—1970 онуудта худалдан абтаха облигацинууд жэл бүридэ худалдан абтаха тиражнуудаар тодорхойлогдохо; худалдан абтаха тиражнуудые үнгэргэхэ болзорнууд СССР-эй финанснуудай Министерствээр тогтоогдохо.

Худалдан абтаха тиражнууд соо ороогүй облигацинууд 1971 оной октябрин 1-һээ эхилээд, гэдэргээ худалдагдан абтаха.

9. Шүүбэри тулаһан облигацинууд, мүн болото үнөөрөө худаллан абтаха ёһотой облигацинууд 1972 оной октябрин 1 хүрэтэр түлэгдэжэ болохо; энэ заагдаһан болзорһоо хойшо тус облигацинууд хүсэеэ гээжэ, худалдан абтахагүй.

СССР-эй финанснуудай Министр А. ЗВЕРЕВ.

Ехэ шүүбэринүүд

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ Гүрэнэй дүрбэдэхи урьһаламжаар Павлодар городто апрелиин 29-дэ болоһон тиражай шүүбэринүүдэй дунда нөөсэлгын кассануудай областиин управлениидэ абтаа.

Урьһаламжын бүхы разрядуудай 028030 серинн № 28 облигацида 50 мянган түхэригэй шүүбэри тудаа.

035631 серинн № 17 ба 039063 серинн № 44 облигацинуудай ээзд 25 мянган түхэриг шүүхэ байна.

Тэрэшэлэн 10.000 түхэригэй, 5.000 түхэригэй, 1.000 түхэригэй, 500 ба 200 түхэригэй хэдэн олон шүүбэринүүд — хамтадаа 524.719.200 түхэригэй 1.966.500 шүүбэринүүд тус тиражда тудаһан байна.

(ТАСС).

ЭНЭ УРЬҺАЛАМЖЫЕ БУЛТАДАА ЗАХИЯ!

Уранзураашад Б. Березовский ба Б. Мухин гэгшэдэй зураһан, Госфиниздадай хэблэн гаргаһан плакат.
ТАСС-эй фотохронико.

В. И. Ленинэй Зохёолнуудай 25-дахи том украин хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

КИЕВ. (ТАСС). Украинска ССР-эй издательство В. И. Ленинэй Зохёолнуудай 25-дахи том украин хэлэн дээрэ хэблэн гаргаба.

Ородһоо оршуулганъ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи Маркс—Энгельс—Ленинэй институдай украинска филиалаар бэелүүлэгдээ.

Урьһаламжануудай шүүбэринүүд

ФРУНЗЕ. Нөөсэлгын кассанууд энэ жэлдэ гүрэнэй урьһаламжануудта тудаһан арба миллион шахуу түхэригэй шүүбэринүүдые Киргизиин ажалшадта түлэбэ. Урьһаламжануудһаа хүн зоной абаһан олзо доходуудынь нёдондо жэлэй энэ болзор соо түлэгдэһэн мүнгэнһөө нэгэ хахад дахин ехэ байгаа.

Облигацинуудые шалгахын тула республикын предприятинууд, колхозууд ба эмхи зургаануудта гурба мянга гаран справочна столнууд байгуулагдаа.

ЧЕБОКСАРЫ. Городой нөөсэлгын кассанууд 1949 ондо 1,5 миллион түхэригэй, 1950 ондо 2,3 миллион түхэригэй ба энэ жэлэй нэгэдэхи кварталда 1 миллион түхэригэй шүүбэринүүдые ажалшадта түлэһэн байна.

Чувашиин хэлэ хэдэн сельсоветүүд ба колхозуудта справочна столнууд байгуулагданхай.

ЗЕЛЕНОДОЛЬСК. (Татарска АССР). Городой нөөсэлгын кассанууд дайнай хойто тээхи үе соо урьһаламжа захигшадта гүрэнэй урьһаламжануудаар тудаһан зургаан миллион түхэригэй шүүбэринүүдые түлэһэн байна.

(ТАСС).

ССР Союзай Сэрэгэй Министрын ПРИКАЗ

1951 оной майн 1. № 51 Москва город

Нүхэд солдадууд ба сержантнууд! Нүхэд офицернүүд ба генералнууд!

Ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгэй хани харилсаанай үдэр — Майн Нэгэнние мүнөөдэр Советскэ Арми өөрынгөө бүхы арадтай хамта һайндэрлэжэ байна.

Советскэ арад ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудтаа гайхамшаг илалтануудтайгаар Майн Нэгэнние угтаба. Манай ороной ажалшад дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбые Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро амжалтатайгаар дүүргээд, коммунистическэ байгуулалтын шэнэ илалтанууд тээшэ вайдамтай дабшажа ябана.

Өөрынгөө арадта, Коммунистическэ Партида ба Советскэ Правительствода хизааргүй үнэн манай Арми советскэ хүнүүдэй эсхёон байгуулхы ажалые һэрэмжэтэйгээр хамгаалжа байна.

Советскэ Армиин үмэнэ агуухэ Сталинай табиһан зорилгонуудые бэелүүлэн, сэрэгүүднай дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлдээ шэнэ амжалтануудые туйлаа.

Советскэ Армиин бүхы личнэ составые Майн Нэгэнэй үдэртэй дашарамдуулан амаршалаад, сэрэгэй шадабари мэргэжэл шудалалгада, жаяг заршам бэхижүүлгэдэ ба Армиин дайшалхы бэлэдхэлые дээшэлүүлгэдэ саашадаа амжалтануудые туйлахыень солдадууд, офицернүүд ба генералнуудта хүсэнэб.

Ажалшадай уласхоорондын һайндэрые тэмдэглэн, захирхамни:

Мүнөөдэр, Майн Нэгэндэ, манай Эхэ ороной столица—Москвада, союзна республиканүүдай столицануудта, тэрэшэлэн Калининград, Львов, Хабаровск, Владивосток ба герой-городууд: Ленинград, Сталинград, Севастополь ба Одессэдэ артиллерийскэ хорин буудалгаар салют хэхэ.

Манай Эхэ орон—Советскэ Социалистическэ Республиканүүдай Союз мандаха болтогой!

Агуухэ советскэ арад ба тэрэнэй шэн габьяата Арми мандаха болтогой!

Манай түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Парти мандаха болтогой!

Манай вождь, багша ба полководец нүхэр СТАЛИН мандаха болтогой!

ССР Союзай Сэрэгэй Министр
Советскэ Союзай Маршал ВАСИЛЕВСКИЙ.

ССР Союзай Уһан-Сэрэгэй Министрын ПРИКАЗ

1951 оной майн 1. № 55 Москва город

Нүхэд матросууд ба солдадууд, старшинанууд ба сержантнууд!
Нүхэд офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

Ажалшадай уласхоорондын һайндэр—Майн 1-ние мүнөөдэр манай Эхэ ороной Уһан-Сэрэгэй Флот бүхы советскэ арадтаяа хамта һайндэрлэжэ байна.

Ленин—Сталинай партяар хүтэлбэрилэгдэдэг советскэ арад болбол арадай ажахы ба культурые хүгжөөхэ, социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туйлагдаһан шэнэ туйлалтануудаар Майннэгэнэй һайндэрые угтаба.

Советскэ хүнүүд дайнай хойто тээхи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргээд, коммунизм байгуулгын сталинска программые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр бэелүүлнэ.

Советскэ сэрэгэй морягууд манай эсэгэ ороной далайн хилэнүүдые хёрхо һэрэмжэтэйгээр хамгаална, дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлдээ шэнэ туйлалтануудые бэелүүлэн Майн 1-ние угтажа байна.

Нүхэд матросууд ба солдадууд, старшинанууд ба сержантнууд!
Нүхэд офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

Ажалшадай уласхоорондын һайндэр — Майн нэгэнтэй дашарамдуулан Таанадые амаршалнаб! Советскэ Союзай Уһан-Сэрэгэй Флодой дайшалхы хүсэ шадалые бэхижүүлхэ ябадалда саашадаа амжалтануудые туйлахыетнай хүсэнэб!

Манай агуухэ Советскэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Геройческа советскэ арад ба тэрэнэй Уһан-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

Манай түрэл Советскэ правительство мандаха болтогой!

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

Манай агуухэ вождь ба багша—нүхэр СТАЛИН мандаха болтогой!

ССР Союзай Уһан-Сэрэгэй Министр
адмирал ЮМАШЕВ.

Ажалшадай ехэ эдэбхи

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжын гаргагдаһан тухай мэдээсэлые республикымнай ажалшад угаа ехэ хүндэтэйгөөр хүлеэн абаа. Үсэгэлдэр үдэшын түрүүшын хэдэн минутануул соо хэдэн олон предприятинууд, колхозууд ба эмхи зургаануудта урьһаламжа захилга _ сум дүүргэгдэһэн байна.

Ажалшадай эдэбхи угаа ехэ. Ленинэй ордентэ ПВЗ-гэй бүхы цехүүдэй хүдэлмэришэд түрэл Москвагайнгаа голосые дууланһан ларыдаа туйлай ехэ эмхитэйгээр урьһаламжа захижа эхилээ. Жэшээлхэдэ, булад шудхалгын цехын стахановецууд Баженова, Понарин, инженер Шибанов ба бусад һарынгаа салингай 150—200 процентдэ урьһаламжа захяа.

Эдэ мэтын мэдээсэлнүүд республикымнай нютаг бүхэнһөө ерэнэ. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой гэшүүд нэгэн хүн шэнгеэр урьһаламжа захяа гэжэ манай корреспондент тэндэһээ мэдээсэнэ.

—Ганцахан манай колхоздо олон тракторнууд, 10 комбайн ба бусад машинанууд ажаллана. Тэдэ машинануудай улам олошорхын түлөө урьһаламжа захиха зууран 300 түхэриг сэбэр мүнгые гүрэндөө үгэнэб,—гэжэ тус колхозой барилгын бригадын модошо дархан Булажаб Дылгыров мэдүүлһэн байна. Энэ колхозой 190 гэшүүд түрүүшын хэдэн минута соо 23.500 түхэригтэ урьһаламжа захяа.

Ажалшадай патриотическа ехэ эдэбхи тухай мэдээсэлнүүд манай редакцида орожо үргэлжэлһөөр.

Май Нэгэндэ Улаан талмай дээрэ

Кремлевскэ ханануудай дэргэдэ мүнхэ ногоон хасуури модод ербыллэн харагдана. Ленинскэ мавзолей һур жабхалантайгаар толорон байна. СССР-эй Верховно Соведэй ба РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадууд, министрнүүд, Советскэ Союзай Геройнууд ба Социалистическэ Ажалай Геройнууд, Сталинска шангай лауреадууд, городой ба деревнин алдарта стахановецууд, наукын ба техникын хүнүүд, культурын ба искусствын ажал-ябуулагшад, ахадүү республиканууднаа, дэлхэйн бухы оронуудһаа Москва ерэһэн айлшад сагаан шулуун трибунанууд дээрэ өөһэдынгөө һууринуудые эзэлбэ.

Экономическа ба культурна хүжэлтын замаар, социализм байгуулгын замаар найдамтай дабшажа ябагша арадай демократиин оронуудай делегацинууд; өөрынгөө оронной эрхэ сүлөө ба бэеэ даахан байдал туйлаад, шэнэ ажабайдал амжалтатайгаар зохёожо байгаа агуухэ хитад арадай түлөөлэгшэд; гадаадын булимтаргашадай зэбсэгтэ интервенцидэ эсэргүүсэн, Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааха байдалай түлөө геройческаар тэмсэгшэ, сүлөөдэ дуратай корейскэ арадай делегадууд; германска арадай ажабайдалай интересүүдэй түлөө, единэ, бэеэ дааха, демократическа, эб найрамдалта дуратай Германиин түлөө тэмсэгшэ Германска Демократическа Республикаһаа ерэһэн айлшад; ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэрые советскэ арадтай хамтадаа угтахын тула Франциһаа, Италиһаа, Баруун Германиһаа, Австриһаа, Англиһаа, Америкын Холбоото Штадуудһаа, Канадаһаа, Исландиһаа, Финляндиһаа, Швециһээ, Даниһаа, Голландиһаа, Кубаһаа Москва ерэһэн хүнүүд, эб найрамдалай түлөө шэн габьяата тэмсэлшэд, хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэд Улаан талмай дээрэ байлсаа.

Парадта хабаадаха сэрэгүүд Улаан талмай дээрэ жагсаһан байгаа. Элдэб сэрэгүүдэй сэрэгшэд баярай марш хэхэ сигнал хүлеэжэ байба.

Бултадаа Мавзолей тээшэ харанхай байбад. Тэрэнэй гранит шулуун табсангууд өөдэ нүхэр И. В. Сталин, нүхэд В. М. Молотов, Г. М. Маленков, Л. П. Берия, К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, Н. С. Хрущев, А. Н. Косыгин, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко, М. Ф. Шкирятов гараба. Трибунануудай дээрэ амаршалгын альгаташалганууд соностоно.

Үглөөнэй 10 саг...

Майннэгэнэй парадые угтан абаха Сэрэгэй Министр Советскэ Союзай Маршал А. М. Василевский Кремлиин Спасска воротагаар гаража ерэбэ. Парадые командалагша — Московско сэрэгэй округой сэрэгүүдэй командалагша генерал-полковник П. А. Артемьев Мавзолейн нүгөө талада Маршалые угтаба. Рапортын тобшохон үгэнүүдые хэлэһэнэй һүүлээр, сэрэгүүдэй урдуур ябалга эхилээ. Маршал Василевский Майннэгэнэй һайндэртэй дашарамдуулан солдадууд ба офицернүүдые амаршалаа. Тэрээнэй харюуда рядуудые дамжан хүсэтэ шанга «Ура»! хашхаралга долгиһон зэдэлбэ.

Хэдэхэн минутын турша соо Улаан площадь шэмээгүй болоод, хүлеэнэ. Уданшьегүй, оркестрын шанга абяан хүнхинэн, «Алларшыш» гэһэн Глинкын жабхаланта иргагу аялган ханхинаа. Сэрэгүүдэй урдуур ябалга ерүүлбэ. Маршал Васильевский Мавзолейн трибуна дээрэ гараад, парадта хабаадахын тула жагсаһан сэрэгүүдтэ, оронной бүхы Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ, советскэ арадта хандан, Майннэгэнэй һайндэртэ хабаадахая Советскэ Союз ерэһэн гадаадын айлшадта хандан үгэ хэлэбэ.

хын тула жагсанхай байна. Манай арад Советскэ Армидаа, Улаан-Сэрэгэй Флотдоо бахархаа найдахадаа болохо. Эдэнэр Эхэ оронойнгоо үмэнэ өөрынгөө уялгые хүндэтэйгөөр ба нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын тула хэзээш бүхэндэ бэлэн байнад.

Ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгүй хании харилсаанай үдэр—Майн Нэгэн мандаха болтогой!

Геройческа советскэ арад ба тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Манай түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зорилжуулагша ба эмхидхэгшэ—большевигүүдэй Бүхэсоюзна Коммунистическэ Парти мандаха болтогой!

Манай инаг вождь ба багша агуухэ Сталинда алдар солo! Ура!.

* * *

Большевигүүдэй партиин хүндэлэлдэ, агуухэ Сталинай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан юрөөлэй үгэнүүдэй дүүрэхэтэй хамта. Кремлевскэ ханын саанаһаа Майннэгэнэй салюдай залпнууд нэжэгэнэбэ. Советскэ Союзай Гүрэнэй Гимнын баясхаланта дуун хангинана.

Команда үгтэжэ, парад эхилээ. Түрүүшын колоннодо—Советскэ Армиин офицернүүд, сэрэгэй академинүүдэй һурагшад.

Сэрэгэй академинүүдэй колонные моряагуудай колонно һэлгэбэ.

Моряагууд—оролой флодой алдарта зхо заншалнуудые сахигшад, өөрынгөө залинуудаар шэнэ үеын — агуухэ социалистическэ революциин үеын эхине соносхоһон легендарна «Аврорын» матросуудай хүбүүд алхална.

Мавзолейн хажууда моряагуудай ерэхэдэнь аяар дээрэ огторгойдо түрүүшын самоледууд харагдаба. Тиин, Майннэгэнэй агаарай парад эхилээ.

Флагманска дүрбэнмоторно корабль дээрэ— агаарай парадые командалагша авиациин генерал-лейтенант В. И. Сталин ябана. Флагманай эскортнь—түргэнжэгүүртэ дүрбэн истребительнүүд ябаба.

Трибунануудай дээрэ байгшадай анхаралын огторгой тээшэ шэглүүлэгдэбэ. Гурба гурбаараа нии-лэһэн истребительнүүд асари тоомо хүнэй гараар татажа табиһан номой голи шэнги түргөөр харагдан, Василий Блаженныя һүмын үндэр орой дээгүүр ниидэжэ гараба — энэ түргөөр ябалгын ба хүсэ шадалай картинаһаа нюдэеэ холодуулхань бэрхэтэй байгаа. Шэнэ техникые бүрин шудалжа ашаглаһан эрэлхэг пилодууд тус самолёдуудые ябуулна.

Огторгойгоор жэгүүртэ сэрэгшэдэй ниидэхэ үедэнь РСФСР-эй Верховно Соведэй нэрэмжэтэ Московско Улаантугта пехотно училищиин — орон доторхи эрэгүүдын училищиин хүмүүжүүлэгдэгшэд Улаан талмай дээрэ гараба. Мүрөөр үргэн, үндэр бэетэй, гайхамшагта ород баатарнууд мүрэ дээрээ винтовконуудые табиһай ябанал. Жаланууудай үзүүрнүүд тэгшээр -жэрылдэнэ. Жагсаалтын тэгшэ гоёор харагдаба. Нарин сэхээр, жэгдэ алхамаар ябаха тэдэнэй олон, зуун жэлэй заншалай хүсэн юм.

Советскэ арадай инаг хүбүүд, манай захагүй ехэ Эхэ оронной олон арбаад мянган километр хилэнүүдые сахин хамгаалагша пограничнигууд ябажа үнгэрөө.

Майннэгэнэй парадта хабаалһан эгээн эдир хүнүүд—суворовецууд ба нахимовецууд пограничнигуудай һүүлээр гараба. Калининскэ ба Тульскэ суворовско училищиинүүдэй, Тбилисскэ нахимовска училищиин хүмүүжүүлэгдэгшэд, алдарта сэрэгшэдэй ба моряагуудай үзэбүүд эсэгэнэрэйнгөө нэрыень хүндэтэйгөөр абажа ябахые оролдоно.

Нахимовецуудай үнгэрхэтэ, талмай сүлөөрбэ. Походно гоё маршнь «болоһон походуудай маршнь» гэһэн аялгаар һэлгэгдэв. Гражданска дайнай дуунуудай танил аялгань зэдэлбэ. Нэгэдэхи Морито армиин гайхамшаг ехэ походууд һанаанда ороно. Талмай дээгүүр моридой табаараан дуулдаба.

Морин сэрэг!...

М. И. Калининай нэрэмжэтэ, Суворовой орденто Улаантугта Таманьскэ буудалгын дивизиин полкнууд Улаан талмай дээрэ гараба.

Таманьска буудалгын дивизиин хүнгэ-трансмоторнүүд дүрбэ дүрбөөрөө жэрылдэн жагсаһан үнгэрбэ. Энэ сэбэр жагсаал хадад сэрэгэй хэрэг шудалан нэмэгдэжэһэн таманецуудай рапорт болоо.

Майн 1-нэй парадай артиллерийскэ колонно талмай дээрэ гараба. Зенитнэгүүдэй һүтлээр ехэ буунууд, танк буудаха пушканууд ябана.

«Катюшанууд» табилуулан үнгэрбэ.

Танкова колонно Түүхын музейн саанаһаа харагдаба.

Түрүүлэн ябаһан танкын башнинь нэрэлгэтэй. Ленинэй орденто Улаантугта Кантемировскэ дивизиин гвардейскэ туг тэрээн дээрэ намилзана.

Улаан талмай техникээр дүүрэн нэжэгэнэбэ. Олон янзын калибрай танкнууд ба самоходно ехэ буунууд Мавзолейн үбэрөөр таһаралтагүй гарана.

Советскэ Армиин бата хүсэ шадалай тэмдэг — «ИС» танкнуудай марш Майн 1-нэй парадые дүнлэбэ.

Парад дүүрээ.

Тус парад социалистическэ промышленностиин таһалгаряагүй ургалтые, манай орондохи техническэ ухаан бодолой саг үргэлжэн хүгжэлтые харуулһан Советскэ Армиин техническэ зэбсэглэлгын ехэ хэмжээе бүхы дэлхэйн үмэнэ дахин харуулаа. Энэ хадаа сэрэгэй ехэ эрдэмтэдые бүрин шудалан ашаглагша советскэ сэрэгшэдэй эрхим һуралсалые харуулаа. Совет скэ арадай бүхы зүрхөөр зорюулһан манай сталинскэ барилгануудые, манай амгалан ажалые хамгаалха юумэ манайда бии гэжэ энэ парад харуулаа.

* * *

Москвагай ажалшадай демонстраци эхилбэ.

Столица һайндэрэйхеэр шэмэглэгдээ. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Уряануудые бэшэһэн улаан бүдүүд, панно, транспарантнууд, тугууд, В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай ехэ портредүүд байшангууд дээрэ харагдана.

Хабарай тунгалаг үглөөгүүрһээ эхилээд агуухэ городой улицануудта ирагуу дуунууд хангинан, оркестрнүүд наадаба.

Һайндэрэй хүхюун байдал улицануудта бадарна. Москвагайхид заводуудай, фабрикануудай, эмхи зургаануудай дэргэдэ суглarба. Эндэ демонстрантнуудай колонноонууд жагсагдаад, городой үргэн харгыгаар ябажа, Улаан талмай тээшэ ошоно.

Ажалшадай колоннонууд дээгүүр улаан тугууд намилзана. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Майн 1-нэй Уряануудтай улаан бүдүүд, дайнай хойто тээхи табанжэл соо советскэ арадай туйлаһан гайхамшагта илалтанууд тухай тоонуудтай транспарантнууд харагдана. Эб найрамдалай түлөө советскэ хүнүүдэй эсэшэ сусашагүй тэмсэлые ехэ паннонууд гэршэлнэ. Агуухэ вождьнор В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай олон мянган портредүүд, парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд колоннонууд дээрэ харагдана.

Улаан талмай һур жабхалантай, баяраар бялтаранхай байба.

Түр бариһан 1200 хүн столицын ажалшадай һайндэрэй дабшалгые нээгээ.

Пионернүүдэй колонно Улаан талмай дээгүүр ябажа үнгэрбэ. Пионернүүд улаан сэсэгүүдые гартаа баринхай ябана. Түрүүлэн ябаһан зуун эдир хүгжэмшэд марш наадаба.

Москвагай 131-дэхи һургуулиин нэгэдэхи классай һурагша, найман наһатай Ира Мельникова гартаа ехэ баглаа сэсэг бариад, хүгжэмшэдэй хойноһоо алхалаа.

Сэсэгээр шэмэглэгдэһэн, нүхэр Сталинай ехэ портредые пионернүүд баринхай ябана.

Тус колонно Мавзолейдэ дүтэлбэ. Ира Мельникова жагсаалһаа гаран, Мавзолейн трибунануудай тээшэ гүйжэ ошоод, табсангаар өөдөө гараба. Нүхэр Сталинда тэрэ сэсэгээ барюулба.

Кировскэ, Ленинскэ, Краснопресненскэ, Советскэ, Свердловско ба столицын оондоо районуудай ажалшад Улаан талмай дээгүүр нэгэн доро ябажа үнгэрөө.

Хүнүүдэй анхаралнь трибуна тээшэ, инаг вождь тээшэ хандуулагдана. «Ура» хангинана, баршаа ба хании нүхэр, түрэл Сталинай хүндэлэлдэ юрөөл соностоно.

Кировскэ районой ажалшад сэсэгээр шэмэглэгдэһэн, нүхэр Сталинай портрет бариад ябаба. «Агуухэ Сталинда алдар соло!» гэһэн үгэнүүд транспарант дээрэ шэнэхэн сэсэгүүдээр бэшэгдэнхэй байгаа.

Волга дээрэ, Туркменидэ, Дон дээрэ, Крымдэ ба Украинада коммунизмын агуухэ барилгануудые бүтээжэ байгаа советскэ хүнүүдэй энхэ зоригто ажалые харуулһан гоё паннонуудые кировецууд бариад ябаба.

— Коммунизмын агуухэ барилганууд — бүгэдэарадай хэрэг мүн! Агуухэ барилганууд захилнуудые бэелүүлэн, столицын ажалшад үндэр бүтээсэтэ ажалай үлэгэр жэшээ харуулна.

Ленинскэ районой ажалшад ерэбэ. Бүхы орон соо алдаршаһан наукын ажал-ябуулагшад алхалалдана. «Марксистско-ленинскэ теори—коммунизмын түлөө тэмсэлэй эхэ агуухэ хүсэн мүн» гэһэн үгэнүүд транспарант дээрэ бэшээтэй.

Эрдэмтэд болбол агуухэ вождь ба наукын корифей И. В. Сталинай портредые баринхай ябана.

Эрдэмтэдэй колоннын шэмэглэлэн гоё транспарантнууд, диаграммануд хадаа наукын ба үйлэдбэриин творческо хании харилсаан тухай, коммунизмын агуухэ барилганууда эрдэмтэдэй үзүүлдэг туһаламжа тухай гэршэлнэ. Мянга үлүүтэй заводууд, фабриканууд, колхозууд ба совхозууд столицын наукын хүдэлмэрилэгшэдһөө ходоо туһаламжа абадаг юм.

Эрдэмтэдтэй зэргэлээд «Красный пролетарий» заводой колонно ябаба. Краснопролетаринууд майн урда тээхи социалистическэ уялгануудаа болзорһоо урид дүүргэһэн тухайда Эхэ оройдо элидхэнэ.

Столицын талмай дээрэ шанга «Ура» зэдэлнэ. Ажалай һайндэр—Майн 1-дэ столицын ажалшад болбол дайнай хойто тээхи табанжэл соо туйлагдаһан түүхэтэ илалтануудые олон мянган панно, улаан бүдүүд дээрэ зураба. Дайнай хойто тээхи табанжэлэй амжалтануудаар омогорхоһоо эдэ хүнүүд коммунизм байгуулан, оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ, тэрэнэй баялигые арбидхахабди гэжэ партиие, нүхэр Сталиные найдуулна.

— Советскэ арад — бүхы дэлхэйн арадуудай эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай найдабарита түшэг тулгуури мүн!

—СССР —эб найрамдалай үнэн сахюул, прогресс ба культурые сэхэ шууд хамгаалагша мүн.

Эдэ үгэнүүд олон мянган транспарантнууд дээрэ бэшэгдэнхэй. Советскэ арад—зохёон байгуулагша арад хадаа большевистскэ партида ехээр инаглан дуралдагаа, нигта нэгэдэлээ мүнөөдэр үшөө дахин харуулаа. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалжа байгаа советскэ арад оронойнгоо ажахын ба культурын хүгжэлтэдэ сашадаа илалтануудые туйлахын түлөө тэмсэнэ.

Красна Преснин —революционно алдарта заншалнуудай районой ажалшад трибунын урдуур гараба. Тэдэнэй дунда — Дзержинскиин нэрэмжэтэ Трехгорно мануфактурын комбинадайхид бии.

— Дайнай хойто тээхи сталинскэ табанжэл соо хлопчатобумажна бүдүүные үйлэдбэрилгэ 2,4 дахин ехэ болгогдоо, — гэһэн үгэнүүд ехэ панно дээрэ бэшээтэй байна.

Барилгашад гаража ерэбэ. Арадуудай эб найрамдалай ба зол жаргалай туяа, советскэ шэнэ үеын туг барингша—инаг Москва жэл бүри үрган, улам гоё һайхан болжо байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ столицын барилгашад 800 гаран байшан бариа. Энэ жэлдэ тэдэнэр 710 мянган квадратна метр гэр байра бариха юм.

Ажалшадай колоннонуудай барижа ябаһан транспарантнууд дээрэ «эб найрамдалай түлөө!» гэһэн үгэнүүд бэшэгдэнхэй.

Районой эгээн ехэ предприятиин —Владимир Ильичын заводой хүдэлмэришэд улаан тугуудые, Ленинэй ба Сталинай портредуудые барижа ябана.

Гүрэнэй Академическэ Ехэ театрын, Московско Уранһайханай Академическэ театрын ба Академическэ Бага театрын коллективүүд искусствын хүдэлмэришэдые түрүүлэн ябабад.

Столицын ажалшадай хүхюун баярта дабшалгань захагүй мэтээр харагдана.

Ажалшадай уласхоорондын һанал нэгэдэлгын үдэр, бүхы оронуудай хүдэлмэришэдэй ахадүүгүй хании харилсаанай үдэрөөр советскэ хүнүүд бүхы дэлхэйн арадуудта халуун амаршалгын үгэнүүдэйгээр хандана.

Польско республикын президент Б. Берутын, Польско республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Циранкевичын, Чехословакска республикын президент К. Готвальдын, Чехословацка республикын премьер-министр А. Запотоцкиин, Болгарска коммунистическэ партиин ЦК-гэй генеральна секретарь В. Червенковэй, Болгарин арадай республикын Арадай суглаанай президиумэй түрүүлэгшэ Г. Дамяновай, Венгерскэ ажалшадай партиин ЦК-гэй генеральна секретарь М. Ракошиин, Венгерскэ арадай республикын премьер-министр И. Добиин, Венгерскэ арадай республикын президиумэй түрүүлэгшэ Ш. Ронаин, Румынска хүдэлмэришэдэй партиин ЦК-гэй генеральна секретарь Г. Георгиу-Дежэй, Румынска арадай республикын премьер-министр П. Грозагай,

Румынска арадай республи[кын] национальна Ехэ суглаанай пре[зи]диумэй түрүүлэгшэ К. Парх[оменко]... Албанска ажалай партиин ЦК-[гэй] генеральна секретарь Энвер Х[ожа]...жын, Албаниин Арадай суглаа[най] президиумэй түрүүлэгшэ Омер Н[ишани]... шаниин портредүүдые д[емонст]рантнууд бариад ябана.

Социализм байгуулха [за]мбаар Польшын, Чехословак[иин], Болгариин, Румыниин, Венгр[иин], Албаниин арадуудые Совет[скэ] Союзай ажалшад амаршална.

СССР-эй ба Хитадай ажалшад бата хани барилдаан үдэр бү[ри] батажана. Өөрынгөө оронной сүлөө ба бэеэ даахахай байдалаа абаад, шэнэ ажабай[дал] амжалтатайгаар байгуулжа б[айгаа] гаа агуухэ хитад арадай ху[...] лэлдэ юрөөл табигдахадань, [...] ной хүсэтэ «Ура» та[...] дээрэ зэдэлнэ. Октябрьскэ [...] оной ажалшад хитад ар[адай] вождь, Хитадай арадай республи[кын] Центральна правительс[твын] Түрүүлэгшэ Мао Цзе-дунай, [Ху]нэй Захирганай Соведэй пре[мьер] Чжоу Энь-лайн, Хитадай к[оммун]истическэ партиин ЦК-гэй с[екре]тарь Лю Шао-Цзин, Хитад [ара]дай республикын Центральна [пра]вительствын Түрүүлэгшын орл[огшо] Чжу Дэйн портредүүдые б[а]ринхай ябаба.

Советскэ хүнүүд уласхоор[ондын] һайндэрөөр дашарамдуулан Ге[р]манска Демократическа Респу[бли]кые амаршална. Гадаадын бу[лим]таргашад зэбсэгтэ интерве[нци]дэ эсэргүүсэн, Эхэ оронойнго[о] сүлөөгэй ба бэеэ дааха ба[йдалай] түлөө геройческаар тэмсэжэ [бай]гаа, сүлөөдэ дуратай кор[ейскэ] арадта советскэ хүнүүд ах[адүү]гүй амаршалга хүргэнэ.

Германска демократическа ре[спу]бликын президент В. Пи[к], Германска демократическа ре[спуб]ликын премьер-министр О. Г[ро]теволин, Германиин Социа[листи]ческэ единэ партиин ЦК-гэй ге[нера]льна секретарь В. Ульбри[хт], Корейскэ арадай-демократ[ическа] республикын министрнүүдэй [...] недэй түрүүлэгшэ Ким Ир С[ен], Корейскэ арадай-демократ[ическа] республикын Арадай Верх[овно] суглаанай президиумэй тү[рүүлэг]шэ Ким Ду Боной, Монгол [ара]дай республикын премьер-мин[истр] маршал Чойбалсанай портр[едүүд] демонстрантнуудай колонн[о дээ]гүүр харагдана.

Ахадүү компартинуудай [ху]бэрилэгшэдэй — францусскэ [...] арадай вождь М. Торезэй, итальян[скэ] арадай вождь П. Тольяттиин, а[ме]риканска революционно хүд[элмэ]риин ангиин вождь У. Фост[ер], Испаниин коммунистическэ [пар]тиин ЦК-гэй генеральна секре[тарь] Долорес Ибаррурин, Анг[лиин] коммунистическэ партиин Г[енерал]ьна секретарь Г. П[оллит]тын, Вьетнамай демократ[ическа] республикын президент Хо [Ши] Минэй портредүүдые демонст[ран]нууд мүн лэ баринхай ябаба.

«Бүхы оронуудай ажалшад [...] рамдал сахилгын хэрэгы[е ...] ажалай өөһэдынгөө гарта [...] тэрэниие эсэстэнь хүрэтэр [...] хамгаалаа һаань, амгалан б[айдал] сахигдаха ба батажаха[...] найрамдалын тала барилдш[...] сэн түгээдэр фронтые [...] бэхижүүлэгты!»—гэһэн Бүхэ[...] нэ Коммунистическэ (боль[шеви]гуудэй) Партиин энэ [...] Уряа хаа хаанагүй соностон[о].

...Спасска башниин часы [...] хинхинаба. Тэрэнэй эгэшэр [...] киинь Улаан талмай дээр[э ...] хүнүүдэй хүхюун дуунуудай [...] сэтэ маршнуудтай нииллэн[...]

Вождьин нэрээр [...] районой ажалшад нүхэр [...] Сталинай ажалшад байгаа ба [...] ционно ажал-ябуулгын зарч[им...] нүүдые харуулһан урачна[...] паннонуудые бариад ябан[а].

Демонстрантнуудай шэн[...] жал байба.

Миллион үлүүтэй хүн [...] талмай дээгүүр ябажа үнгэ[рэбэ].

Агуухэ городой ажалшад [...] ба правительствые тойрон [...] жагсанхайгаа, агуухэ Ста[лин]хизааргүй инаг дуратай б[...] байгаагаа харуулаа.

Москвагай ажалшад ора[...] арадай ажахы ба культур[ын ...] жэхэ хэрэгтэхэн амжалт[...] арбидхахаар, коммунизм [...] ба бүхы хүсэ шадалаа ү[...] бүхы дэлхэй дээрэ эб [...] лай түлөө тэмсэхээр бэлэ[н] харуулба.

Ажалшадай демонстраци [...] бэн час үргэлжэлэн, боро[...] һан ушарһаань үдэрэй 3 [...] дүүргэгдээ.

(ТАСС)

Советскэ Союзай Маршал А. М. Василевскиин хэлэһэн үгэ

Нүхэд солдадууд ба матроссууд, сержантнууд ба старшинанууд! Нүхэд офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд!

Советскэ Союзай ажалшад!

Майннэгэнэй һайндэртэ хабаадахая манда ерэһэн, хилын саанахи манай хүндэтэ айлшад!

Ажалшадай уласхоорондын һайндэр—Майн Нэгэнэй үдэртэ дашарамдуулан Тааядые Советскэ Правительствын ба большевигүүдэй Бүхэсоюзна Коммунистическэ Партиин Центральна Комитедэй нэрэһээ ба даалгабараар амаршалан, баяр хүргэнэб.

Советскэ хүнүүд Майннэгэнэй һайндэрые тон ехэ баярай мэдэрэлтэйгээр угтаба. Ленин—Сталинай партяар хүтэлбэрилэгдэдэг манай арад агуухэ шэнэ илалта туйлаа—дайнай хойто тээ арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ. Табанжэлэй түсэбэй шухала даалгабарнууд нилээд үлүүлэн дүүргэгдөө. Агуухэ Сталинай уряае үндэһэ болгон, манай оронной хүдэлмэришэд, таряашад ба интеллигенциин түүхэтэ зорилгые нэрэтэй түрэтэйгөөр шиидхэхын тула хүсэ ба шадалаа гамнаагүй байха юм.

Манай оронной экономико хүсэтэ шэнэ дэбжэлтэ туйлажа байна. Манай индустриин бүхы һалбаринууд үндэр дээдэ темпээр хүгжэнэ. Колхозуудай ниитын ажахы урган, бэхижэнэ. Тэрэнэй материально-техническэ база үргэлхэгдэнэ. Манай арад дэлхэй дээрэ эгээн ехэ электростанцинуудай ба каналнуудай барилгые угаа ехэ зоригжолтойгоор бэелүүлжэ байна. Арадай ажахые саашадань техническэ зэбсэглэлгэ ехэ хэмжээтэйгээр бэелүүлэгдэнэ. Манай оронной национальна доход жэлһээ жэлдэ ургана.

Арадай ажахын хэлбэришэгүй ургаһанай үндэһөөр манай орон дотор ниитын хэрэглэлэй эд товарай сэнгүүд холодоо химдарна, городой ба деревнин ажалшадай материальна байдалынь улам һайжарна. Культура, наука ба искусствые хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ амжалтанууд туйлагдаа.

Коммунизм тээшэ дабшахатаа хамта советскэ хүнүүдэй оюун бодолой үндэр дээдэ шанарнууд улам эли тодоор харагдана, элэнэй ушар мэдэхэ ябадал ба творческо үүсхэл оури ургана.

Ондоо нэгэшые капиталистическэ орон дотор эннэндэ түнөөтэйшые юумэ үгы байна, байхашье аргагүй.

Арадай демократиин оронуудай

ажалшад Советскэ Союзай арадуудай жэшээе халан абажа, коммунизм байгуулха замаар амжалтатай дабшана. Агуухэ хитад арадай шэнэ байдал амжалтатайгаар зохёожо байна.

Советскэ Союз ба арадай демократиин оронууд өөһэдынгөө хүсэлэлгүүдые ажахын, культурна хүгжэлтын хэрэгтэ зорюулжа байхадань, харин американска империалистнуудаар толгойлогдохо капиталай оронуудта дэлхэйн шэнэ дайнай бэлэдхэл ехээр хэгдэнэ.

Ондоо оронуудые тонохо дээрмэдэхэ ба богоолшолхын тула американска монополистнуудта дайн хэрэгтэй байна. Тиимэл ушарһаа, монополистнууд болбол Эб найрамдалай Пакт баталха тухай, зэбсэгүүдые хороохо тухай, атомна зэбсэг хоримжолхо тухай Советскэ Правительствын дурадхалнуудые арсаһан байгаа.

Сүлөөдэ дуратай корейскэ арадта эсэргүү булимтаралгын дайе американска империалистнууд арба үлүүтэй һара соо хэжэ байна. Энэ зүбшэгэ дайн американска арадта ямаршье һайн юумэ асараагүй, асархашьегүй. Өөрынгөө агрессивно политикын бүрүүталгые американска империалистнууд далдалжа шалахагүй. Корейдэхи урагшагүйдэлгээ тайлбарилха гэһэн тулюур һэдэлгэнүүдынь тэдэнэй тула туһалхагүй.

Империалистнуудай агрессивна политика хадаа үргэн олон арад зоной дунда гүн ехээр дураа гуталжа ябадал үүсхэнэ. Арадууд дайнда дурагүй. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлэйнэй үдэр бүри үргажа байгаа хүдэлөөн бүхы оронууд дотор агрессивна хүсэнүүдтэ эсэргүүсэжэ байна.

Советскэ Союз тушаа хэлэбэл, энэнэй политикань эли тодо. Манай Правительство дайн сэргээлсуулха ба эб найрамдал сахин хамгаалха политика хэжэ бэхэн бэелүүлээр байгаа, саашадаашье хэлбэришэгүй бэелүүлхэ байна. Энэ политикые бүхы советскэ арад, бүхы түрүү хүн түрэлтэн һаншаана.

Нүхэдүүд!

Манай коммунистическэ партиие, вождь ба багша нүхэр Сталинай тойрон ниггаар жагсаһан советскэ хүнүүд манай гүрэнэй хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ, коммунизм байгуулха хэрэгтэ өөһэдынгөө бүхы хүсые үгэхэ.

Советскэ Союзай алдарта Зэбсэгтэ Хүсэнүүд советскэ арадай түрэнэй интересүүдые ба зохёон байгуулха ажалые сахин хамгаал-

ВКП(б)-гэй обкомдо

Байгша оной апрелиин 30-да партиин Обкомой бюро болбол Сэлэнгын МТС-эй харьяата колхозуудта хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй ябаса тухай Сэлэнгын МТС-эй директор нүхэр Кузьминай хэлэhэн зүбшэн хэлсээд, энэ асуудалаар зохихо шиидхэбэри гаргаа. Эртын ороohото культуранууд тарилгые үргэн фронтоор ябуулха дүүрэн арга боломжотой байгаашье, МТС-эй хүтэлбэри болбол тарилгын хүдэлмэринүүдые эмхидхэхэ хэмжээ абаагүй, хурьhэ «нойтон» гэhэн шалтагаан баряад, полевой хүдэлмэри жэгдэрэн эхилхэ ябадал унжалайруулжа байhан зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хорото буруу hанал бодолтой тэмсэл ябуулаагүй, тингэжэ тарилгын агротехническэ hайн болзорнуудые үнгэргэжэ байна гэжэ Обкомой бюро тэмдэглээ.

МТС-эй харьяата колхозуудта бүр ба намарай пар борнойлго дүүргэгдээгүй, миил 200 гектар зэмлидэ культиваци хэгдэhэн ба эртын ороohото культуранудай тарилга хүсэд эхилэгдээшьегүй байна.

Сталинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыдыпов) ба Тельманэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Очиров) колхозуудта хабарай полевой хүдэлмэри илангаа муугаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэ мүнөө хүрэтэр полевой хүдэлмэринүүд эхилэгдээгүй, пар ба намарай парай ехэ талмайнууд мүнөө борнойлогдонгүй, хатажа байна.

МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд машинно-тракторна паркаа дүүрэнээр ба үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха хэмжээ абаагүй. Байгша оной апрелиин 29 болотор 41 тракторайнь зүгээр 29-нь полевой хүдэлмэридэ элсүүлэгдэhэн байгаа. Зарим бригаданууд мүнөө хүрэтэрөө прицепщигүүдээр, горючи шэрэгшэдээр ба хангалгын бусад хүнүүдээр бүридхэгдөөгүй. Тракторнуудай түхэреэн сүүдхын хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй. Тракторна бригадануудта доторой гурим журам байхагүй, олон трактористнуудынь хүдэлмэридөө хожомдожо ерэнэ. Нэгэшье бригадада часай графигаар хүдэлмэрилхэ метод хэрэглэгдэнэгүй, бригадануудай ябаха маршрут зохёогдоогүй байhаар.

Зарим тракторна бригадануудта хүдэлмэринь шанар муутайгаар дүүргэгдэдэг, агротехникэ бүдүүлигөөр эбдэгдэдэг байна. Жэшээнь, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг № 6 тракторна бригада культиваци хэхэдээ ехээр забшушуур гаргадаг, мүн тэрэшэлэн культивацитай нэгэ доро борнойлдогүй, тингэжэ хурьhэнэй шинг нойтые хатаадаг байха юм.

Тракторна бригадануудтань политическэ-ниитын хүдэлмэри эмхидхэгдэнэгүй. Полевой стануудта газетэ, журналнууд абаашагдадаггүй, трактористнуудтай хөөрэлдөөнүүд ба газетэ уншалганууд үнгэргэгдэдэггүй. Ханын газетэнүүд ба «дайшалхы хуудаhанууд» гаргагданагүй. Полевой хүдэлмэринүүдые амжалта түгэсөөр, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө, тракторнуудые ехэ бүтээсэтэйгээр ашаглахын ба үндэр ургаса хуряахын түлөө социалистическэ мүрысөөн муугаар эмхидхэгдэнхэй. 36 трактористнууд социалистическэ мүрысөөндэ оруулагдаагүй ба түд бүринин уялга абаадүй. Социалистическэ мүрысөөнэй ябаса үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэггүй ба хүдэлмэриин показательнуудай досканууд дээрэ бэшэгдэдэггүй байна.

Олон тракторна бригадануудай трактористнуудта культурно-ажабайдалай hайн услови байгуулагдаагүй, ниитын хоол муугаар эмхидхэгдэнхэй.

ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айком ба аймгүйсэдком болбол МТС-эй хүдэлмэриин хойноhоо хиналта шалгалта хэнэгүй, эртын ороohото культуранудай тарилгые үргэнөөр ябуулха шууд хэмжээнүүдые абанагүй, мүн полевой хүдэлмэринүүдтэ колхозуудай мори унаагай мүнөө элсүүлэгдээгүй байhан ябадалые тэсэжэ байна гэжэ партиин Обкомой бюро тэмдэглээбэ.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол колхозуудта хабарай тарилгын ябасые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилжэ, тракторна паркаа муугаар ашаглажа ба полевой хүдэлмэринүүдые шанар муутайгаар үнгэргэжэ байhан тухайнь Сэлэнгын МТС-эй директор нүхэр Кузьминда, политическэ талаар тэрэнэй орлогшо нүхэр Жарковто заагаад, тарилгын хүдэлмэринүүдые үргэлжэдэнь ябуулха, машинно-тракторна паркынгаа ашаглалгые hайжаруулха хэмжээнүүдые энэ гэhээр абахыень нүхэд Кузьмин ба Жарковhоо эрибэ.

Обкомой бюро болбол полевой хүдэлмэри үнгэргэлгэдэхи гээгдэлые усадхаха, энэ зорилгоор хурьhэ элдүүрилгэ болон тарилгын графигуудые дахин хаража үзэхыень нүхэд Кузьмин ба Жарковые уялгалаа. Культура бүхэндэ таарамжатай, агротехническэ hайн, богони болзорто хабарай тарилгын түсэбые дүүргэхын түлөө МТС-эй бүхы тракторна паркые түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлмэрилүүлхэ ба үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха, тракторист бүхэнэй халаанайнгаа нормые, сезонно даалгабаряа дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, тракторнуудай часай графигаар хүдэлмэрилхэ түрүү дүршэл бригада бүхэндэ үргэнөөр хэрэглэхэ ябадал хангахыень уялгалhан байна.

Полевой хүдэлмэринүүдэй шанарай хойноhоо шанга ба саг үргэлжын хиналта тогтоохо, хурьhэ hайнаар элдүүрилхэ, үрhэ гүйхэнөөр тарихагүй, тарилгын тогтоогдоhон нормые багадхахагүй, энэ талаар гэмтэ нюурнуудые харюусалгада хабаадуулха, МТС болон колхозуудай хоорондохи договорно уялгануудые наринаар сахихыень колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдhөө эрихэ гэжэ тэрэшэлэн уялгалагдаа.

Обкомой бюро болбол хабарай тарилгые үндэр шанартайгаар, хаha болзор соонь үнгэргэхын ба үндэр ургаса хуряахын түлөө тракторна бригаданууд болон трактористнуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө эмхидхэхыень МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Жарковhоо эрибэ. Тракторна бригадануудта политическо-ниитын хүдэлмэри hайжаруулха, газетэ болон журналнуудые бригадануудта таhалдалгүй абаашаха, трактористнуудтай хөөрэлдөөнүүдые, газетэ уншалгануудые үнгэргэхэ ябадал эмхидхэхыень, мүн тэрэшэлэн трактористнуудта культурно-ажабайдалай шухала услови байгуулха ябадал хангахыень эриhэн байна.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол хабарай тарилгые хүтэлбэрилгэеэ hайжаруулха, колхозуудта полевой бүхы хүдэлмэринүүдые хаhа болзортонь, үндэр шанартайгаар үнгэргэхын түлөө МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ эрилтэеэ дээшэлүүлхыень ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айком ба аймгүйсэдкомhоо эрибэ. МТС-эй машинно-тракторна паркые, мүн тэрэшэлэн тарилгын хүдэлмэринүүдтэ колхозуудай мори унаа дүүрэнээр, үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха ябадал хангаха, тракторна ба таряанажалай бригадануудай хүдэлмэрилэгшэдэй культурно-ажабайдалай условиие hайжаруулха ябадал хангахыень уялгалhан байна.

Партиин Обкомой бюро болбол хабарай тарилга дээрэ МТС-эй хүдэлмэриие оперативнаар хүтэлбэрилхэ, полевой хүдэлмэриин түрүүшын үдэрнүүдтэ тракторна бригаданудай хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй зүгhөө полевой хүдэлмэринүүдэй шанарые ба агротехническэ эрилтэнүүдые сахиха шанга хиналта тогтоолгодо бии байhан дутагдалнуудые түргэнөөр усадхаха ябадал хангахыень республикын хүдөө ажахын Министерствоhээ эрибэ.

БМАССР-эй Совминда ба Облпрофсоведтэ

МҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАГША УЛААН ТУГТА ХҮРТЭБЭ

Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Совет ба профессиональна союзуудай областной Совет болбол хэлхеэ холбооной аймагуудай конторонуудай коллективүүдэй хоорондо энэ жэлэй нэгэдэхи квартал соо дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, хэлхеэ холбооной Хориин аймагай конторын (начальнигынь нүхэр Акульчев, рабочкомой түрүүлэгшэ нүхэр Чежегов) коллективые энэ мүрысөөндэ илаhан дээрэ тоолобо. Тус конторо хэлхеэ холбооной хүдэлмэриие ехэнхи показательнуудаарнь hайжаруулжа, гүрэндэ доход оруулха түсэбөө 109,2 процент дүүргээ, радиоточконуудые олон болгоо, гүрэнэй ба почтово мүнгэ зөөрииe гээлгэ ба үрилтэдэ оруулаагүй.

Тиимэhээ, республикын Министрнүүдэй Совет ба Облпрофсовет болбол нэрлэгдэhэн коллективтэ өөhэдынгөө дамжуулгын Улаан тугые 2000 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулха гэжэ тогтообо.

Мүн тэрэшэлэн хэлхеэ холбооной Кяхтын ба Ахын аймагуудай конторонууд hайнаар хүдэлмэрилөө гэжэ тэмдэглэгдээ.

Улан-Удэ городой ажалшадай Майн 1-нэй демонстраци

Улан-Удэ hайндэрэйхеэр шэмэглэгдээд байхадаа угаа гоёл. Улицануудынь сэбэр hайхан. Гэрнүүд шэнэ шэрэ будагуудаар үнгэтэнэ. Хаанашье аажам тэнюун.

Хаа хаанагүй улаан тугууд, уряа лозунгнууд.

Арадуудай агууехэ вождь ба багша Сталинай портрет, большевистскэ партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредууд гэр бүхэндэ харагдана. Ажалшадай амжалтануудые харуулhан плакат, диаграмманууд хаа хаанагүй элбэг.

Дүлэтэ улаан тугуудаа дээрэ үргэн, хабарай арюун hалхинда намилзуулан олон мянган ажалшад колонно колонноороо городой центрын талмайнуудта үглөөнhөө сугларна. Эндэшье, тэндэшье ирагуу hайхан дуунууд дуулдана. Оркестр наадана. Гармонь бариhан хүниие тойрон пляска хатаршье болоно. Эдэ бүгэдэ хүхюу илдам энеэдэ наадантай хамтаран, барагдашагүй ехэ баярай агууехэ hайхан симфони болоно.

Үргэн даа, Эхэ hайхан оромни,
Ой модоор, таряа, уhаар элбэг...

гэhэн советскэ Эхэ орон тухай дуун онсо илгаран дуулдажа, hүр жабхалангаараа хүн бүхэниие омогорхуулна.

Соведүүдэй талмай мүнөөдэр хүнэй дура сэдьхэлээ баясамаар шэмэгдэнхэй. Тэндэ аяар дээрэ, Байшантай үндэр орой дээрэ hүртэ улаан ехэ тугууд далбан далбан, наранай гэрэлдэ толотоно. Арадуудай инаг вождь Иосиф Виссарионович Сталинай ехэ портрет холоhоо элихэнээр харагдажа, вождиин инаг дулаан шарай дүринь хүн бүхэниие бэе тээшээ татана.

Үдэрэй 11 час 50 минута. Партиин областной комитедэй ба республикын правительствын хүтэлбэрилэгшэд, СССР-эй, РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд правительственна трибунада гарана. Айлшадай трибуна дээрэ — предприятинуудай стахановецууд, наука, литература ба искусствын солото хүнүүд.

Нэгэдэмэл оркестр баярай марш наадажа, столицын ажалшадай hүртэ демонстраци эхилбэ.

Городой hургуулинуудай hурагшад, манай ороной үглөөдэрэй гэрэлтэ hайхан хуби заяанай эзэд демонстраци нээнэ. Үхибүүд-хүгжэмшэдhөө бүридэhэн оркестр марш наадан ерэнэ. Хойноhоонь пионернүүдэй Ордоной колонно ябана. Эб найрамдалай hүлдэ — гулабхаа бариhан, самоледдуудай македүүдые, планернуудые үргэhэн хүбүүд басагад трибунада байгшадые амаршалан тарана.

«Дэлхэйдэ — эб найрамдал» гэhэн томо плакат бариhан олон hурагшад ерэнэ. Тэдэнэрэй колонно дээгүүр алдар солото коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд харагдана. Эбдэршэгүй хани барисаатай ахадүү арбан зургаан союзна республиканудай гербнүүдые тэдэнэр дээрэ үргэнхэй. Энэ колонно соо юннадууд ябана. Тэдэнэр өөhэдынгөө дархалhан шубуудай гэрнүүдые, сэсэгүүдые баринхайнууд. Гэнтэ олон гулабхаанууд колонно сооhоо ниидэшэнэд.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүдэй болон ахадүү коммунистическэ партинуудай ударидагшадай портредүүдые, арадай демократиин оронуудай национальна тугуудые бариhан колонно трибунада ерэнэ. Дүрбэн хүбүүд нэгэ тусхай хабтагай дээрэ нэгэ хүбүүе байлгаад, алхалан ябана. Тэрэнэйнь гарта улаан туг. Тэрэ хүбүүн трибунын урда ерээд ябахадаа амиды гулабхаа табин ниидхүүлнэ. Энэ—№ 68 hургуулиин колонно.

Хойноhоонь эхин, долоонжэлэй ба дунда hургуулинуудай эдир пионернүүд, hурагшадай колоннонууд hубариллан үнгэрнэ. «4», «5» гэhэн сэгнэлтэнүүдые 100 процент абахабди» гэhэн лозунг бариhан, Зоя Космодемьянскаягай ба залуу гвардеецүүдэй портредүүдые үргэhэн, спортивна туйлалтануудайнгаа түлөө абаhан призүүдые бариhан хүбүүд басагад ябана. № 18 hургуулиин колонныи дунда бүмбэрсэг дэлхэйн макет харагдана. Энэ македэй орой — полюс дээрэ эб найрамдалай гулабхаа даляа дэлгэнхэй харагдана. Хойноhоонь уласхоорондын Сталинска шангай лауреадуудай портредүүдые бариhан хүбүүд ерэнэ. Ябуул дундаа бокс, волейболоор наадаhан эдир физкультурнигууд ябажа үнгэрнэ. № 1 hургуулиин колонно соо эдир велосипедистнүүд харагдана. Тэдэнэй хоорондуур хэдэн хүнүүд ябагаар урилдан үнгэрнэ. Куйбышевска, Сталинградска, Каховско гидростанцинуудай македүүдые болон коммунизмын агууехэ барилганудай карта үргэhэн үхибүүд ябана.

Ялагар сагаан шагтануудтай хара шинельтэй хүбүүд намдуу аалихан алхалалдан ерэнэ. «ТР» гэhэн үзэгүүдтэй томо туг тэдэнэй урда далбана. Энэ хадаа ажалай резервынхид гээшэ. Хойноhоонь сагаан самсатай хүбүүд, хүхэ платьетай басагад алхалалдана.

Физкультурнигуудай колоннонууд ерэнэ. hайндуранай спортивна обществонуудай олон үнгэтэ тугууд далбана. Спортивна формотой басагадууд призүүдые барьяад ябана. Футболистнууд, боксёрнууд, велосипедистнүүд, баскетболистнууд ба бусад үнгэрнэ. Спортын элдэб мэргэжэлээр рекорднуудые туйладаг ба туйлаха хүсэлэнтэй байhанаа тэдэнэр баталан, ябуул дундаа спортивна номернуудые харуулна.

Физкультурнигуудай үнгэрhэнэй удаа Железнодорожно районой ажалшадай колоннонууд ерэнэ. Тэрэнэй толгойдо хэдэн арбаад hүртэ улаан тугуудые баригшад өөрынгөө оркестрын аялга доро алхалан ябанад. Колонно соо олондо алдартай хүдэлмэришэдые харанабди. СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Курочкин республикын омогорхол болохо паровозо-вагонно заводойхид соо ябана. Паровозо-механическа цехын ахалагша мастер нүхэр Баранов, паровозо-колесно цехын парторг нүхэр Кукарева, хоёрдохи механическа цехын стахановец Мищенко болон бусад хэдэн олон солото стахановецууд тэндэ бии. Колоннонууд дээгүүрнь ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүдэй томо портредүүд харагдана. Демократическа залуушуулай гимн дуулаhан хүнүүд үнгэрнэ. Паровозуудай македүүд, коммунизмын агууехэ барилгануудай схемэнүүд харагдана. Арадай демократиин оронуудай национальна костюмуудтай хүнүүд тэдэ оронуудай национальна тугуудые баринхай ябанад. Валовой продукци гаргаха түсэбөө 101,3 процент дүүргээбди гэhэн плакат паровозо бүтээгшэдэй эрхим ажалые гэршэлнэ.

«Хүндэтэ железнодорожник» гэhэн значогой томо макет тэлэhэн хүнүүд ерэбэ. Тэрэ македые тойроод «СССР—түмэр замай агууехэ держава» гэhэн үгэнүүдые уншанабди. Энэ хадаа түмэр замай узелай хүдэлмэришэдэй колонно мүн. Узелай эрхим хүнүүд хэдэн олон тугуудые барьяад ябана. Майн Нэгэн хүрэтэр тэндэхи хүдэлмэришэд баhал ехэ амжалтануудые туйлаа. Жэшээлхэдэ, Железнодорожно депо 1951 оной эхинhээ энэ үдэр хүрэтэр түсэбөө 168,4 процент дүүргээ. Электроцех, шудхалгын цех ба бусад мүн лэ ехэнүүд амжалтануудтай юм.

hүүлээрнь машино-бүтээлгын заводой коллективэй колонно үнгэрнэ. Колонныи эхиндэ арадай агууехэ багшанар Ленин ба Сталинай гайхамшагта томо портредүүд харагдана. Хүдэлмэришэдэй оркестр баярай марш наадана. Агуухэ Эхэ орон тухайгаа, дэлхэйн бүхы городуудай эсэгэ Москва тухай дуунуудые колонноодо ябаашад дууланад. Моторо-заhабарилгын заводойхид эмхитэй гуримтайгаар үнгэрнэ. Ногоон набшата модолые, элдэб үнгын сэсэгүүдые бариhан хүнүүд ерэнэ. Тэдэнэй толгой дээгүүр алдарта советскэ эрдэмтэд Мичурин, Лысенко ба бусадай портредүүд харагдана. Эндэ байгаалиие хубилгажа, хүн түрэлтэнэй зол жаргалай хэрэгтэ нэмэри оруулагшадай отряд ябана гэжэ таанабди.

Шэлэй заводой, механлидай, уhанзамайхидай колоннонууд үнгэрнэ. Правительственна ба айлшадай трибунада байгшад альга ташалдан тэдэниие амаршалнад. «Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци! Арадай ажахын 1951 оной түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Амгалан ажалай шэнэ баатаршалгануудаар манай социалистическэ Эсэгэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлэгты!» гэhэн уряа трибуна дээрэhээ соностоно. Харюудань колоннонууд эбтэйгээр «Ура» хашхаралдана.

Удаань манай республикын столицын Пригороднэ районой ажалшадай колоннонууд харагдана. Мяханай комбинадайхид, сэмбын фабрикынхид, модоной заводойхид, мелькомбинадайхид ба бусад хойно хойноhоо үнгэрнэд. Тэдэнэр ажалдаа туйлаhан амжалтануудаа элидхэн, улам ехэ амжалтануудые саашадаа туйлаха байhанаа эмхитэй гуримтай ябадалаараа, зоримгой дүри түхэлөөрөө баталнад.

Городской районойхид трибунада дүтэлэн ерэбэ. Энэ колоннодо манай столицын солото хүнүүд — дээдэ hургуулинуудай ба научно-шэнжэлэлгын институдуудай эрдэмтэд, уранзохёолшод, артистнууд болон элдэб мэргэжэлэй алдарта хүдэлмэрилэгшэд.

Колонныи гоё hайхан шэмэглэл соо советскэ арадай уран шадабариие эли тодоор харанабди. Гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба балетэй театрынхид онсо илгаран үзэгдэнэ. Ленинэй алтан орденой асари ехэ македые хэдытээрээ тэлэн үнгэрhэнэй hүүлээр, ахадүү советскэ социалистическэ республиканудай национальна костюмуудтай эхэнэрнүүд ба эрэшүүлые харанабди. Бурят арадай hанха түрүүшын эрдэмтэ Доржи Банзаровай портредые үргөөд ябаhан колонно дүтэлнэ. Энэ хадаа педагогическа институдайхид гээшэ. Эрдэм бэлигэй агуу hайхан орой өөдэ дэгжэн ябаhан хүбүүд басагад трибунада байгшадые амаршалнад.

Үдэрэй 2 час. Хэдэн олон мотоциклнуудай абяан дуулдана. hайндуранай спортивна обществонуудай мотоциклистнууд өөhэдынгөө тугуудые дээрэ үргэн, түргэн ябадалаар талмай дээгүүр үнгэрнэ. Демонстрациин хамагай hүүлдэ нэгэдэмэл оркестрын баярай марш наадан үнгэржэ, трибуна дээрэhээ альга ташалгаар үдэшэгдэнэ.

Демонстрацида бүхы дээрээ 70 мянга гаран хүн хабаадаа. Энэ демонстраци коммунизмын илалта тээшэ этигэлтэйгээр дабшажа ябаhан советскэ арадай түгэс хүсые дахяад харуулаа. Дайн сэрэгые hэргымжэлэн болюулха ба эб найрамдал сахиха хүсэлэнтэй байhанаа, манай орониие шэнэ илалтанууд тээшэ хүтэлэгшэ Ленин — Сталинай партида, алдарта коммунистическэ партида үнэн байдагаа улан-удынхид эли тодоор харуулба.

Энэ демонстраци болбол манай арадай өөрынгөө сэсэн мэргэн вождь, агууехэ Сталинай ударидалга доро ябажа, инаг социалистическэ Эхэ ороноо саашадань улам гоё hайханаар hалбаруулан мандуулхаар бэлэн байhыень дахин дахин баталба.

Майн 1-нэй hайндэр...

Энэ үдэр Улан-Удын ажалшад демонстрацида гаража, өөhэдынгөө эмхи гуримые, нигта нэгэдэлые харуулhан байна. Эб найрамдалай түлөө, коммунизмын илалтын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр тэмсэн, ажалай фронт дээрэ жаргаhан советскэ хүнүүд эрид шанга ажалайнгаа хэды шэнээн өршэ хүсэтэй байhаниие дахяад харуулаа.

Республикын столицын Соведүүдэй талмай дээгүүр Майн 1-нэй үдэр хэдэн мянган хүнүүд гараа. Тэдэнэрэй дунда Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой, Улан-Удын железнодорожно узелай коллективүүд, наука, литература ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд ябалсаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн талаhаа) Ленинэй орденой томо македые тэлэhэн ПВЗ-гэй хүдэлмэришэд Железнодорожно районой колоннонуудай толгойдо ябана. Улан-Удын железнодорожно узелай хүдэлмэришэдэй нэгэ колонно Соведүүдэй талмай дээрэ алхалан ябана.

М. Минеевэй фото.

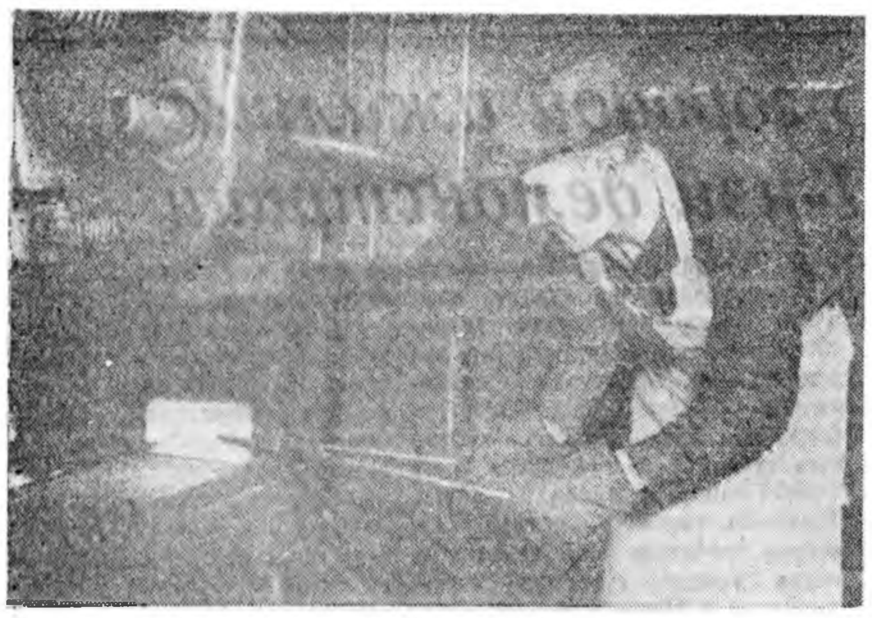
Түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр абажа байна

Хориин аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү малшад энэ жэлэй түл абалга hайнаар үнгэргэжэ байна.

Колхозой эрхим hаалишан нүхэр Цыдендоржиева 15 үнеэ түрүүлжэ, 15 тугал абаа. hаалиша Ямпилова 15 үнеэдhээ 13-ень түрүүлээд, түлнүүдыень бүрин бүтэнөөр тэжээжэ ба үшөө хоёр тугал абахаар хүлеэжэ байна.

Тус колхозой барилгын бригада 100 эбэртэ бодо малай баггаамжатай типовой байра барижа эхилээ.

Б. Намжилон.

Ленинэй ордено паровозо-вагонно заводой коллективай олон мянган гэшүүд Майн 1-дэ ворюулагдаhан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Уряануудта большевистскэ ажалаараа харюусаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: халаашайнгаа даалгабарине 230—250 процент хүрэтэр дүүргэдэг, заводой кузнечнэ цехын түмэршэ дархан нүхэр Степанов вагонно деталинуудые хажэ байна. М. Минеевэй фото.

ХОЁРДОХИ КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭБЭ

Бурмонкоопсоюзай системын загаhа баридаг предприятинуудай коллективүүд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажалдаа толотомо амжалтануудые туйлана Энэ оной нэгэдэхи кварталда түсэбөө гадуур 84 пүүд загаhа бариhан Яруунын рыбпромхоз хоёрдохи кварталайнгаа түсэб улуулэн дүүргэжэ, Майн 1-нэй hайндэрые угтаа. Загаhашад Машанов, Занграев болон бусад үдэр бүри 2—3 нормо дүүргэнэ.

Мүн Баргажанай рыбпромхозой загаhашад нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые 152 процент дүүргээд, мүнөө хоёрдохи кварталайнгаа даалгабарине дүүргүүтэй байна. Загаhашад Матвей Липанов, Е. Хаджеева гэгшэд түсэбүүдээ хоёрдохи квартал соо 235—235 процент дүүргэжэ уялга абаа. Кабанскын рыбпромхозой коллектив хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые дүүргээд, түсэбhөө гадуур 100 пүүд эрхим шанартай загаhа үргэндөө тушаагаа. Мүнөө гурбадахи кварталайнгаа түсэбөөр хүдэлмэрилжэ эхилэв.

Тэрэшэлэн Байкало-Кударын аймпотребсоюзай загаhанай ажалтай бригаданууд ба Горячинска рыбкоопой загаhашад Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөө үргэлжэлүүлэн, хоёрдохи кварталайнгаа түсэбүүдые дүүргэхэ болоод байна.

Д. Колмаков.

Бригада хоорондын мүрысөөн

Модо урадхуулдаг рейдовэ бригадые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Михаил Золотарёв бүхы Үдын бассейн соо мэдээжэ хүн болонхой. Мүнөө бригадань Үдэ голой эрьенүүдые бүхэжүүлхэ хүдэлмэри хэжэ байна.

Тус бригада Майн урда тээхи мүрысөөндэ ороходоо Роман Мурзинай хүтэлбэридэг бригадатай социалистическэ договор баталhан байгаа. hаяхан эдэ хоёр бригадын хоорондохи социалистическэ мүрысөөнэй ябасые шалгажа үзэхэдэ, үдэртөө хоёр нормо дүүргэдэг Золотарёвой бригада энэ мүрысөөндэ түрүү hууриие эзэлhэн байба.

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбэй дүүргэлгын дүнгүүдээр урмашаhан эдэ бригадануд мүнөө дэшэлүүлэгдэhэн уялганууд абаад, үшөө эршэтэйгээр ажаллана. Бригадирнууд Золотарёв ба Мурзин бригаданууднайгаа хэhэн хүдэлмэриие үдэр бүри шалгажа үзэдэг болоо. Ажалдаа түйлагдаhан али нэгэн шэнэ методые андалдан абалсадаг юм.

А. Афанасьев.

ТОБШО hОНИНУУД

Улаан хэрээhэнэй ба Улаан хахадhарын конференци Мухаршэбэртэ болобо. Конференци хадаа 25 хүнhөө бүридэhэн райкомые шэнээр hунгаа.

П. Степанов.

Кабанскын аймагай библиотекын номой фонд ба уншагшадай тоо жэлhээ жэлдэ олошорно. Библиотекын уншагша М. Золотарев 1951 оной 3 hара соо 30 ном уншаа. Инмэ уншагшад олон юм.

Эдэбхитэй уншагшадhаа ном зөөгшэдые тус библиотекэ бэлдэжэ. Тиин хабарай тарилга хэжэ байгаа колхозниггуудые номуудаар хангахань.

М. Савельев.

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

ЗҮБЛӨӨН БОЛОО

ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таhаг hаяхан колхозуудай ба эмхи зургаануудай дэргэдэхи агитколлективүүдые хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэ үдэрэй зүблөө үнгэргэбэ.

Эндэ партиин айкомой секретарь нүхэр Улымжиев ВКП(б)-гэй обкомой IV-дэхи пленумэй тогтоолой эрилтын ёhоор «Ажалшадай дунда нигтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха ба худөө ажахые хүгжөөхэ тухай» элидхэл хээ.

АРТИСТНУУДТА БАЯСХАЛАН ХҮРГЭБЭ

Гүрэнэй Бурят-Монголой драматическа передвижной театрын артистнууд Эгэтын сомоной Карл Марксын ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта, мүн аймцентрын ажалшадта зүжэг харуулаа.

Тэдэнэй программадань «Тайшаагай ташуур», «Булагай эхиндэ», «Шуурган» гэжэ зүжэгүүд бии. Харуулhан зүжэгүүдынь аймагай ажалшадые ехээр hонирхуулна. Колхозниггууд артистнуудта ехэ баяр хүргэжэ, саашадаа эрэжэ байхые хүсэнэ.

2 ҮДЭРЭЙ СЕМИНАР

Аймагай Соведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй таhаг худөөгэй клубуудые ба уншалгын байшангуудые даагшадай семинар үнгэргэбэ.

Семинарай hүүлдэ тэдэнэр өөhэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлые андалдан абалсаhан байна.

КОЛХОЗУУДТА ТУhАЛНА

Ульдургын сомоной Соведэй хүдэлмэрилэгшэд, долоонжэлэй hургуулиин багшанар ба hурагшад сомоноймгоо Ленинэй ба Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ болото туhаламжа үзүүлнэ. Тэдэнэр воскресниггүүдтэ колхоз бүхэнэйдэ эмхидхэжэ, 162 центнер хагда, 89 центнер соломо суглуулаад, малшадта үгөө. Мүн 42 хони тэжээхэеэ гэртээ абаашанхай.

Тэрэшэлэн малай байрын барилгада модо бэлэдхэжэ воскресник үнгэргэгдэжэ, 30 кубометр барилгын модон бэлэдхэгдэбэ.

Багшанар нүхэд Мологоров, Номтоев, Будаев гэгшэд шэфтээ абаhан колхозуудайнгаа гэшүүдэй дунда лекци, элидхэл ба хөөрэлдөөнүүдые хододоо хэдэг байна.

Б. Аюров.

Эб найрамдалай Пактын түлөө!

Венгри дотор 5 миллион шахуу хүн гар табяа

БУДАПЕШТ, апрелиин 30. (ТАСС). Агуухэ табан державанууадай хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Венгриин 4877.604 хүн гар табяа гэhэн мэдээсэлые эб найрамдал хамгаалха хүдэлөөнэй нийтэвенгерскэ Совет толилбо.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, апрелиин 30. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратанай отрядуудтай хамтадаа ябажа, американо-английскэ интервенционистнуудта эсэргүү байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр ба мэдээсэбэ.

Фронтын баруун участок дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратанай нигта хани харилсаатай ябажа, Сеулhаа хойгуур 7—8 километрын хараанда ошоо.

ПХЕНЬЯН, майн 1. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлэй ёhоор, мүнөөдэр Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратанай отрядуудтай хамтадаа ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ дайшалхы эдэбхитэ ябуулганууды хэжэ үргэлжэлөө.

ПХЕНЬЯН, майн 2. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратанай хамтадаа ябажа, дайсанай хүчүүдтэ ба техникэдэ ехэ гэгээтэ хоролтонуудые ушаруулан, шэрүүн шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

hүүлэй хэдэн үдэр болоhон байлдаануудта Арадай армиин частьнууд дайсанай 13 мянга гаран солдадууд ба офицернүүдые үгы хэhэн, шархатуулhан ба пленэдэ абаhан, мүн ехэ трофейнүүдые, тэрэ тоодо 300 автомашина ба 30 танк абаhан байна.

Ли Су Дек—Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Герой

ПХЕНЬЯН, апрелиин 30. (ТАСС) Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай Верховно суглаанай Президиум партизанка Ли Су Дек гэгшэдэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Геройн нэрэзэргэ олгожо, нэгэдэхи шатын «Гүрэнэй туг» орден ба «Алтан одон» медаль барюулhан байна.

Шэн зориго партизанка хадаа американскэ агрессорнүүдтэ эсэргүү, эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй, нэрэ хүндын ба бэеэ даажа байдалай түлөө тэмсэлдэ эрэлхэг зориг, баатаршалга ба геройзм харуулhан байна. Ли Су Дек болбол Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Геройн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэhэн хоёрдохи эхэнэр юм.

Раймонда Дьен Москва ерээ

Эб найрамдалай түлөө эрэлхэг тэмсэлшэ, французска арадай үнэн басаган Раймонда Дьен ба тэрэнэй үбгэн Поль Дьен апрелиин 28-да Москва ерээ.

Советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй, советскэ залуушуулай Антифашистска комитедэй ба хэблэлэй түлөөлэгшэд Внуковско аэродром дээрэ айлшадые угтаа.

Советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй үмэнэhөө тэрэнэй секретарь Л. И. Петрова эб найрамдалай тада баригшадай хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадагша Раймонда Дьениие амаршалаа.

Микрофоноор үгэ хэлэхэдээ Раймонда Дьен иигэжэ мэдүүлбэ:

—Хүндэтэ ханинар, минии нүхэд! Москва ерэжэ Майн 1-нэй hайндэртэ байлсаха болоhондоо, бидэ ехэ баяртай байнабди.

Бидэнэртэ Москвагай ба Танай ороной—социализмын ороной али зэргын ехэ улхашанаргай байhые хэлэхэ үгэ олдоногүй.

Французска ба советскэ арадуудай хани барисаан мандаха болтогой!

Агуухэ Сталин мандаха болтогой!

(ТАСС).

Ч. НАМЖИЛОВ

ХАБАРАЙ БАЯР

Хабарай наран элшэ гэлаараа
Хадын сайые хайласа жэгнэжэ,
Хүтэл майлын жалга hалаа оуу
Хурдан горход урилдаажа сэнгэнэ.

Наранай туяаhаа hэбагша тагтайг
Нарай ногоодой зөөлэхэн таблилгэ
Нэмэри дулаан, хотогср газарнай
Нимхэн тэрлигээ урлажа эхилээ.

Шалые бүрхөөhэн hүрэг хонин
Шэнэхэн ургыдэ hэйса хунгалүү
Бардам саудалханаар олдо ороhэн
Бамбагар тарган hүүлынь мэдүүжэ.

Урлаа барилдан хониин Мэдэгшэ
Урматай нюдөөр урагшаа шэртэж
Үсэгэлдэр hаяхан дуугай байгаашэ
Үргэн полидо трактор хунхинэжэ.

Жэгдэ сэхээр наагуурнь зурыдаh
Жэбжэгэр утаhатай столбнууд
хангинадаг

Баян хабарайнгаа мэрээсэн дуур
hэнгэдэг хөөрэлдөөн болоно хаа

—•—

Тренировко хэнэбди

Майн 6-ай үдэр дүтэлжэ байна. Тэрэ үдэр үнгэргэгдэхэ «Бурят-Монголой үнэн» газетын нэрэмжэ эстафетэдэ бэлэн хэл бүхы город соо боложо байна. Манай «Искра» гэжэ hайндуран спортивна обществын хорёод манла илагшын нэрээргэ абахаар түлөө мүнөө бэлэдхэнэ.

Спортсменүүд элдэб упражнениинүүдэй комплексые нэгэж шудалнад. Холо ба ойро гүйлдэн урилдаад үзэнэд. Эдэ бүгэдэ лэдхэлыень тодорхойлхо байна. Богони дистанцида гүйлгөөр республикын чемпион Владимир Лованов сборно командануудын тренировко үнгэргэнэ. Тэдэнэр неделидээ 3 дахин заняти хэнэ.

«Искра» обществодо хамаатай коллективүүд — театрально-хүгжэмэй училищи, педагогическа училищи ба бусад хэлэ хэдэн командануудые бэлэдхэнэ. Тус коллективүүдтэ хурдан солбон хүбүүд, басагад олон юм.

Манай эрэшүүлэй сборно командын составта республикын чемпион Голованов, «Искра» обществын чемпионууд Ширабон, Шебагорова, Богадаев, Цыганков ба бусад байна. Эхэнэрнүүдэймнай команда бүхэтэй юм. Тэдэнэй дунда республикын чемпионнууд Цыжиповэ, Любимова, город соогоо спортсменүүд Титова, Черных, Морозова, Жеханович ба бусад оролсоно.

К. Синицин, «Искра» гэжэ спорт-обществын түрүүлэгшэ.

—•—

Шатараар СССР-эй XIX түрүү hуури эзэлэлгэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физическэ культура ба спортын хэрэгүүдэй эрхилхэ Комитет шатараар СССР-эй XIX түрүү hуури эзэлэлгын гурим баталаа.

Бэрхэ hайнаар наададаг 60 шатаршад Ленинград, Баку, Свердловск, Львовто үнгэргэгдэхэ хаха финальна мүрысөөнүүдтэ хабаадаха байна. Бакуда турнир майн 15-да, бусад городууда майн 28-да эхилхэнэ.

Шатараар дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын тулада

Ботвинник-Бронштейнэй 20-дохи парти Союзуудай байшангай Колонная залын соо апрелиин 30-да наадагдажа дүүрээ. 46-лахи ходолдоо хоёр гроссмейстер тэнсэхээр хэлсэбэ.

Ботвинник 10,5 ба Бронштейн 9,5 очкотой болоо.

21-дэхи парти майн 4-дэ Чайковскиин нэрэмжэтэ концертна зал соо болохо.

(ТАСС).

Харюусалгата редактор Б. А. ОЧИРОВ.

МҮНӨӨДЭР КИНО театрнуудта

Кинотеатр «ПРОГРЕСС» — «...» (12, 14 часуудhаа), «Амгалан ...» (16, 18, 20, 22 часуудhаа) ба 23 час 30 минутhаа).

Кинотеатр «ЭРДЭМ» — «...» (11, 13 часуудhаа), «...» (15, 17, 19, 21 часуудhаа).

Специалистын зүбшөл

Түл зүбөөр абаха ба харууhалха тухай

Малай түрэлгын байрада оруулагдаад байхадань, түрэхэhөөнь 2—4 үдэр урид тэрэниие концентрированно ба шэмэтэ тэжээл эдюулхэеэ болидог юм. Түрэhэнэйнь hүүлээр ехэ малда имагтал hайн үбhэ эдюулхэ ба булеэн уhа уулгаха ёhотой. Саашадаа нэгэ недели үнгэрхэдэөр тэжээлэйнь рациондо шэмэтэ тэжээл, мүн hагшадhа, овсянка, шанаhан хартаабха мэтын концентрированно тэжээл бага багаар адхаан нэмээхэ хэрэгтэй. hагшадhа, тэжээлэй гурил болон концентрадуудые хүүрайгаар эдюулжэ ябаhые болохогүй, тэрээниие заабол hанда зуураажа, бүлүүлжэ эдюулхэ шухала.

Түрэхэ малые ужам ба гэрэлтэй, hайн вентиляцитай байрада байлгаха, хуурай ба сэбэр дэбисхэрээр хангаха хэрэгтэй.

Түрэхэ ойротоhон малые хүдэлмэриhөө сүлөөлжэ, үнеэдые түрэхэhөөнь 60—70 үдэр урид шэргэхэ ёhотой юм.

Эхэ малнуудые имагтал зүбөөр ба hайнаар харууhалаад, эдеэлүүлээд байгаа hаа, элүүр hайн түлнүүд абтаха, мүн мал алдаг шэмэ ехээр үгэхэ байна.

ТҮРЭЛГЫН БАЙРА

Түрэхэ ойротоhон малые элдэб хэлдэбэритэ үбшэнhөө хамгаалхын тула түрэлгын байрада гү, али амбараа таhалгада оруулдаг юм. Үнеэдые түрэхэhөөнь 3—5 үдэр, үнеэдые 8—10, хони ямаа 3—5, гахай 15—20 үдэр урда тээ түрэлгын байрада оруулха хэрэгтэй.

Хэрбээ малай түрэлгын тусхай байратай боложо шадаха байгаа hаа, эгээн гэрэлтэй, сэбэр ба хуурай байра шэлэжэ, шэлэмээр тиимэ байрагүй hаа, малайнгаа байрын эгээл hайн хажуунь шэлэжэ, забларгүйгөөр таhалха хэрэгтэй. Малай түрэлгын таhалгануудые ужамаар хэдэг юм. Уйтан таhалга соо түрэхэ малда туhаламжа үзүүлхэ аргагүй байдаг. Түрэлгын байрын шала дээрэ сэбэр ба зөөлэн дэбисхэр зузаанаар дэбдихэ ёhотой.

Түрэлгын байрада элдэб халдабарита үбшэн оруулхагүйн тула үүдэнэйнь хажууда креолинай раствор шэнгээгдэhэн материалтай таз гү, али хайрсаг табигдадаг, hаалишан эдэ ороходоо тэрээндэ хүлөө аршадаг юм. Түрэлгын байрада ондоо хүниие оруулжа болохогүй.

Түрэлгын байрануудта умывальник, бүлеэн уhан, мылэ, кружка, полотенце, халат, нодой настойко ба дезинфекцилгын ондоошье материалнууд, хайша болон бусад хэрэгсэлнүүд байха ёhотой.

Түрэхэ малые түрэлгын байрада оруулхадаа, тэрээниие креолинай гү, али лизолой 1—2 процентнэ раствороор hайса угааха, мүн умайень угаажа, хуурай болотоорынь аршаха хэрэгтэй.

ТҮЛ АБАЛГА

Гараhан түлнүүдые сэбэр буд гү, али брезент дээрэ, үгышье hаа хуурай сэбэр соломо дээрэ абаха шухала. hаа гараhан түлнүүдэй хүйhэниинь эхэнhидээ өөрөө таhардаг юм. Хэрбээ өөрөө таhараагүй hаань, дээрэнь креолинай раствор адхаад, гараараа таhалха хэрэгтэй. Таhалhанай hүүлээр хүйhэн соохи үhыень шоборжо гаргаад, тэрээн руунь нэгэ бага креолинай раствор адхаха шухала. Хэрбээ хүйhэнhөөнь шуhанай гараагүй hаа, тэрээниие уhанайшье хэрэггүй. Хүйhэн хатаад лэ эдэгэдэг юм. Нэгэ хэды болоод, түлэй хүл дээрээ бодохоодонь, хүйhэнь стакан соо хэгдэhэн хүhанай сэбэр дабирхайда түрүүшын хоёр үдэрэй турша соо үдэр бүри 3—4 дахин шиихаха хэрэгтэй.

hая гараhан түлнүүдые зунгагhаань сэбэрлэхын тула тархиhаань эхилээд хамар, ама ба шэхэень, hүүлээрнь бүхы бэеынь сэбэр мешковинаар гү, али ондоо аршалдаг юм. Хэрбээ эхынь элүүр hаа түлыень долёолгоходо болохо. Унагые түрэлгын гэр соо эхэтэйнь сугтань hайн дэбисхэр дээрэ байлгаха шухала. Туганнуудые профилакторидо оруулжа, ямаар амиараа клеткэнүүд соо байлгадаг юм. Хурьгад ба эшэгэд нэгэ хэды часай туршада эхэтэйнь сугтань байлгаха хэрэгтэй.

ШЭНЭ ТҮЛНҮҮДЫЕ ХАРУУhАЛГА БА ЭДЭЭЛҮҮЛГЭ

Унагад эхэhээ гараhанайнгаа hүүлээр нэгэ час болоод хүхэжэ эхилдэг. Энэ үедэ унаганай хүл дээрээ хүсэд байжа шадалаагүй hаань, гараараа дүнгэлсэхэ хэрэгтэй. Унагаад эхынгээ hү эдижэ тэнжэлэг тула түрүүшын үдэрнүүдтэ дуваарнь хүхүүлхэдэ hайн.

Туганай байра—профилакторидо хуурай, сэбэр ба нэгэ хэмжээнэй температуратай байха ёhотой. Байра соохи температурые эрид хубилгажа, мүн зосоогуурнь hалхи үлеэлгэжэ болохогүй. Шэнэ түлнүүдэй байдаг клеткэнүүд hайнаар дезинфекцилэгдэhэн ба хуурай, зөөлэн дэбисхэртэй байха ёhотой.

Хурьгад ба эшэгэд хүл дээрээ бодожо, эхээ хүхэдэг болотороо түрүүшын хэдэн часай турша соо эхэнэрээ сугтаа байлгагдадаг.

hая гараhан түлнүүд эхынгээ эдидэг тиимэ тэжээл түрүүшээр эдижэ шададаггүй юм. Тиимэhээ шэнэ түлнүүдтэ эдюулэгдэхэ тэжээл организмайнь хүгжэлтэдэ шухала хэрэгтэй зүйлнүүдтэй — белогүүд, минерална бодосууд ба витаминнуудтай байха, hайнаар бүлүүлэгдаха ёhотой. hая гараhан түлнүүдэй организмай бүхы эрилтэнүүдые хангаха тиимэ тэжээл хадаа эхынь уураг болоно. Уураг соо тэжээлэй бүхы бодосууд юрын hүнэйхидэ ороходоо hүргагүй ехэ байдаг. Жэшээнь, юрын hүнэйхидэ ороходоо уураг соо 4—5 дахин ехэ белогүүд, 2 дахин ехэ минерална бодосууд, 5 дахин ехэ А ба Д витаминнууд байдаг.

Залуу организмые элдэб үбшэнhөө хамгаалха тусхай имунна бодосуудтай байдаг тула hая гараhан түлнүүдтэ уураг тон туhатай юм. Гэрээнhээ гадна, шэнэ гараhан түлнүүдэй гүзээн дотороо түрүүшын тунгааг сэбэрлэгдэдэг.

Тиимэhээ малажалай түрүүшүүл шэнэ түлнүүдые уурагаар тэжээлгэдэ онсо анхарал табина. Тэдэнэр шэнэ түлнүүдтэ суулхэеэ 5—6 дахин уураг эдюулдэг байна. Гараhанhаа хойшо 5—7 хоноод, түлнүүдэй тэнжэжэ эхилхэдэнь hалхигүй, наратай дулаан үдэр 5—7 минутын турша соо газагуур (хорой соогуур) ябуулха ёhотой. Тиин энэ болзоорынь дадхаан нэмээхэ хэрэгтэй. Шэнэ түлнүүдые газагуур ябуулхадаа тэдэнэй хүйтэн газар дээрэ хэбтэхэгүйень ажаглан хаража байха шухала. Түлнүүдые нэгэ хэм соо эдеэлүүлхэ ёhотой. Недели тухай болоод байхадань, элдэб ногоотой hайн үбhэ эдюулжэ hургадаг юм. Саашадаа мүн лэ дадхаалшар концентрированно ба шэмэтэ тэжээл эдюулжэ hургаха хэрэгтэй.

Малажалай түрүүшүүл түл абалга ба түлжүүлгын хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ, түлнүүдэ бүрин бүтэнөөр түлжүүлдэг байна. Жэшээнь, Торинн аймагай Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан нүхэр Лямичева 1950 ондо өөрынгөө даалhан 16 үнеэнhээ 20 тугал абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ hэн. Нүхэр Лямичева мүнөө жэлдэ түл абалгые мүн лэ hайнаар үнгэргэжэ байна. Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой hаалишан нүхэр Цыдыпшилова 19 үнеэнhээ 19 тугал абаhан байгаа. Мүнөө жэлдэ 9 тугал абаад, hайнаар түлжүүлжэ ба үшөө олон түлнүүдые хүлеэжэ байна. Сэлэнгын аймагай «Большевик» колхозой хонишон нүхэр Биликтуева мүнөө 73 хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ ба мүн лэ олон хурьгадые хүлеэжэ байна.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэд малайнгаа, мүн шэнэ түлнүүдэй харууhалгые hайжаруулха, байгша ондо абтаhан түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ зорилго табяа.

К. Хангалова, зоотехник.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—02999. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10 000.